

Skötselplan för naturreservatet Rönnbergen i Sävsjö kommun

Syfte med områdesskyddet

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara och utveckla gammal barrskog med lövträdsinslag, sumpskog och myr.
- bevara och ge förutsättningar för en hög artrikedom knuten till barrblandskog med lövträdsinslag, sumpskog och myr.

Beskrivning av området

Administrativa data

Objektnamn	Rönnbergen
Skyddsform	naturreservat
Beslut om Natura 2000	nej
IUCN-kategori	Ia – Strikt naturreservat
Miljömål	Levande skogar, Ett rikt växt- och djurliv
Län	Jönköping
Kommun	Sävsjö
Socken	Hylletofta
Naturgeografisk region	Sydsvenska höglandets ostdel (13)
Karta	fastighetskarta: 6E 4E terrängkarta: 6E SV
Lägesbeskrivning	ca 9 km norr om Hylletofta kyrka
Fastigheter	del av Nordanskog 1:8
Fastighetsägarkategori	enskild
Gräns	Enligt karta, bilaga 1. (Gränsen är inmätt av Lantmäteriet.)
Förvaltare	Länsstyrelsen i Jönköpings län
Areal	31,9 ha
<i>Markslag</i>	
Skogsmark	23,3 ha
Våtmark	8,6 ha

Naturtyper

Granskog	16,5 ha
Barrsumpskog	4,5 ha
Tallföryngring med frötallar	0,6 ha
Granplantering	1,7 ha
Högmosse	8,6 ha

Natura 2000-habitat

Västlig taiga (9010)	21 ha
Högmossar (7110)	8,6 ha

Topografi, geologi och hydrologi m.m.

Rönnbergen ligger högt i terrängen med högsta punkten 354 meter över havet. Den lägsta nivån i reservatet ligger ca 320 meter över havet. En brant löper i nord-sydlig riktning i reservatets östra del. Berggrunden utgörs av yngre ögongranit och jordarten är morän bortsett från Älmhultamossen som är myr.

Inom reservatet, ungefärligen sammanfallande med gränsen för Älmhultamossen, går vattendelaren mellan Hjørsetån i söder och Grimmavadet i norr.

Historik och markanvändning

På kartan från 1877 över Nordanskog finns det inga uppgifter om markslag för Rönnbergen vilket innebär att det var utmark med skog och myr. Sannolikt har området använts som skogsmark under ännu längre tid.

Det finns inga registrerade fornlämningar inom Rönnbergen.

Växt- och djurliv

Rönnbergen är varierande med fastmarksskog, sumpskog, bäckar, myr och branter. Fastmarksskogen domineras av ca 100-årig gran med inslag av lövträd och tall. Tall är det dominerande trädslaget i sumpskogarna som framförallt finns i de nordvästra delarna av reservatet. I anslutning till en bäck finns en gransumpskog med inslag av klibbal på socklar. Även längs med bäcken förekommer en del klibbal. Fältskiktet i granskogen domineras av blåbär, lingon och kruståtel med inslag av bland annat harsyra och olika lummerarter. I tallsumpskogarna är tuvull, ljung och lingon dominerande i fältskiktet och i gransumpskogsdelar finns en rikare vegetation med olika gräs och ormbunkar. Mossfloran i granskogen är ordinär med arter som husmossa, väggmossa och stor kvastmossa, i mer näringsrika delar förekommer det tujamossa och grov hakmossa. På senvuxna granar, i fuktiga delar, växer det kattfotslav.

Älmhultamossens ingår delvis i reservatet. Mossen är en i stort sett helt öppen högmossa, endast glest bevuxen med martallar. Tuvull dominerar i fältskiktet men det finns också lingon, blåbär, ljung, rosling, tuvsäv och taggstarr. Vitmossor och björnmossor är de mest framträdande arterna i bottenskiktet. En bäck avvattnar mossen.

I Älmultamossens östra kant löper en brant som fortsätter i mossens södra förlängning. I den bitvis blockiga branten förekommer det en hel del lövträd av bland annat asp, björk och rönn. Det förekommer rikligt med signalarterna västlig hakmossa och vågig sidenmossa på mark och sten. På slät bark på lövträdstammar växer det havstulpanlav, en art som är beroende av gammal skog och stabila luftfuktighetsförhållanden. Enligt uppgift ska även den rödlistade arten lunglav växa på lövträden i branten.

Det finns rikligt med död ved av olika trädslag, grovlek, ålder och nedbrytningsstadier. Den döda veden finns både som lågor och torrakor. I södra delen av reservatet finns det mycket död ved efter stormen i januari 2005. Även efter stormen 2007 blev det ett tillskott av död ved. Mindre

mängder av den stormfällda granen i söder har tagits omhand för att begränsa spridningen av granbarkborrar.

Inom reservatet finns ett litet område som har avverkats, frötallar har lämnats och det finns en hel del fröplantor av tall. En gallrad 55-årig granplantering är belägen på höjden väster om mossen.

Kända förekomster av signalarter och rödlistade arter finns samlade i bilaga 2b.

Friluftsliv

Rönnebergen är inget välbesökt friluftsområde och det finns inga iordningställda leder eller andra anordningar för besökare.

Dokumentation

Fornlämningsregistret. Riksantikvarieämbetet.

Länsstyrelsen i Jönköpings län. Databas över hotade arter.

Länsstyrelsen i Jönköpings län, 1995. Natur i Jönköpings län.

SGU, Jordartskartan.

Skogsvårdsstyrelsen. Nyckelbiotopsbeskrivningar.

Mål och föreskrifter för skötsel av reservatet

Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

För skötselområdesindelning, se skötselplankarta bilaga 2a.

Skötselområde 1 – Barrskog	23,3 ha
Naturtyp: Granskog	16,5 ha
Barrsumpskog	4,5 ha
Tallföryngring med frötallar	0,6 ha
Granplantering	1,7 ha
Natura 2000-habitat: Västlig taiga (9010)	21 ha

Större delen av reservatet domineras av gammal granskog med inslag av tall och lövträd. Den rikligaste förekomsten av lövträd finns i och i anslutning till branten. I nordvästra delen finns områden med tallsumpskog.

I nordvästra delen, *delområde 1a*, finns ett litet område som avverkats och där frötallar har lämnats kvar. En hel del föryngring av tall har skett, men plantorna är ännu små.

Väster om mossen, *delområde 1b*, finns ett område med en 55-årig granplantering. Planteringen har gallrats.

*Bevarandemål*¹

- Utbredningen av naturskogsartad barrskog (västlig taiga) ska vara minst 21 ha och på sikt öka till 23 ha.
- Minst 20 % av områdets virkesförråd ska bestå av tall. Tallen bör främst finnas i västra delen.
- Minst 5 % av virkesförrådet ska bestå av lövträd. Lövträden bör främst finnas i och i anslutning till branten.
- Död ved ska förekomma med i genomsnitt minst 30 m³/ha (lågor och torrträd, diameter >10 cm).
- Det ska finnas tillräcklig föryngring av tall och olika lövträd. Med tillräcklig menas så mycket att inslaget av tall inte förväntas minska i området.
- Det ska finnas förutsättningar för lunglav att växa på minst ett träd.

Skötselåtgärder

- Tallplantorna inom *delområde 1a* stängslas in för att skydda dem mot bete. Stängslet tas bort när plantorna är så stora att de inte längre skadas av bete. Efter att stängslet plockas bort kan en avverkning/röjning behöva göras för att gynna storlekstillväxten hos enskilda tallar.
- Inom *delområde 1b* görs senast 2020 en avverkning för att skapa luckor i beståndet. Tall och lövträd gynnas framför gran vid denna åtgärd.

Skötselområde 2 – Myr

8,6 ha

Naturtyp: Högmosse

8,6 ha

Natura 2000-habitat:Högmossar (7110)

8,6 ha

I reservatet norra del ingår en del av Älmhultamossen som är en högmosse.

*Bevarandemål*¹

- Hela skötselområdet (8,6 ha) ska utgöras av högmosse.
- Myren ska ha en naturlig och opåverkad hydrologi.

Skötselåtgärder

- Inga.

¹ Bevarandemål anges för att mäta och följa upp den biologiska kvaliteten. Ett problem är att det i många fall saknas bra kunskapsunderlag för vad som är god biologisk kvalitet. Ny kunskap kan medföra att de uppsatta målnivåerna ändras. Avvikelse från uppsatta bevarandemål behöver inte resultera i omedelbara skötselåtgärder.

Friluftsliv och gränser

Bevarandemål

- Det ska finnas en informationstavla i anslutning till reservatsgränsen.
- Naturreservatets gräns ska vara markerad enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Skötselåtgärder

- Informationstavlan ska innehålla information om reservatets naturvärden och reservatsföreskrifter, samt en karta. Ungefärlig placering enligt karta, bilaga 2a.
- Naturreservatets gräns ska vara markerad senast ett år efter att beslutet vunnit laga kraft.

Dokumentation och uppföljning

Alla skötselåtgärder som utförs inom reservatet ska dokumenteras, skriftligt och med foto. I dokumentationen ska framgå vilka åtgärder som genomförts och när de genomfördes, samt vem som utförde åtgärden.

En fördjupad uppföljning av reservatets värden (natur- och friluftslivsvärden) och de uppsatta bevarandemålen ska ske. Uppföljningen ska ske enligt metoder och tidplaner för gällande uppföljningsprogram, vilket för närvarande innebär att uppföljning ska ske inom ramen för de nationella Basinventerings- och Uppföljningsprojekten.

Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare och revideras när tillsynen eller uppföljningen indikerar att behov finns.

**Sammanfattning och prioritering av planerade
skötselåtgärder samt finansiering**

<i>Åtgärd</i>	<i>Var</i>	<i>När / intervall</i>	<i>Prio- ritet</i>	<i>Finansiering</i>
Gränsmarkering	Yttergräns	Inom 1 år	1	Reservatsanslag
Informationsskylt	Enligt karta, bilaga 2a.	Inom 1 år	1	Reservatsanslag
Stängsling	Delområde 1a	Inom 1 år	1	Reservatsanslag
Avverkning/röjning	Delområde 1a	När stängslet plockas bort	2	Reservatsanslag
Avverkning	Delområde 1b	Senast 2020	2	Reservatsanslag
Uppföljning av bevarandemål	Hela reservatet	Enligt tidsplan för Basinventerings- och Uppföljningsproje- kten	1	Projektmedel

Prioritering av föreslagna åtgärder och intervall för genomförande.

(1) högsta prioritet, (2) hög prioritet, (3) lägre prioritet

Bilagor

2a Skötselplankarta

2b Artlista